

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 2717
Ημερομ. Κατάθεσης: 16/1/2025

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Παύλος Χρηστίδης
Βουλευτής Νοτίου Τομέα Β' Αθήνας

Αθήνα, 16 Ιανουαρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό:

Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής,

κ. Χρήστο Στυλιανίδη

Θέμα: “Σοβαρά ζητήματα ύστερα από νεώτερη τροποποίηση (ΦΕΚ Β’ 6284/2024) του Κανονισμού Φορτοεκφορτωτικών Εργασιών Λιμένος και Ξηράς”

Κύριε Υπουργέ,

Το Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής, προχώρησε στις 16 Οκτωβρίου 2024 στην τροποποίηση του Γενικού Κανονισμού Λιμένος 17, (ΦΕΚ Β’5774/2024)- με την οποία αποκατέστησε μια αδικία ετών- ορίζοντας τους φορτοεκφορτωτές ως αρμόδιους να εκτελούν τις εργασίες καβοδεσίας σε όλα τα λιμάνια της Χώρας και τα πλοία χωρίς εξαιρέσεις. Εν συνεχεία την τροποποίησε εκ νέου στις 14 Νοεμβρίου (ΦΕΚ Β’ 6284/2024), εξαιρώντας την από ξηράς πρόσδεση και απόδεση πλοίων, τα πλοία ανοικτού πλοίου, μεταβιβάζοντας ταυτόχρονα την ευθύνη για αυτές τις κρίσιμες εργασίες στον Καπετάνιο του πλοίου.

Ύστερα από καταγγελία της η Πανελλήνια Ναυτική Ομοσπονδία, επισημαίνει ότι αυτή η τροποποίηση δεν αφορά στα καθήκοντα των πληρωμάτων των ανοικτών πλοίων, ενώ έθεσε και ζητήματα ασφαλείας για τα πληρώματα - δεδομένου ότι θα πρέπει να προβαίνουν σε ακροβασίες επικίνδυνες για τη σωματική ακεραιότητά τους- προκειμένου να δένουν τα πλοία.

Οι φορτοεκφορτωτικές εργασίες τόσο από ξηρά, όσο και από τα λιμάνια αποτελούν έναν κρίσιμο παράγοντα για την εύρυθμη μεταφορά προϊόντων και αγαθών, με τους φορτοεκφορτωτές να έχουν τη δυνατότητα να εκτελούν τις συγκεκριμένες εργασίες

αποτελεσματικά και με ασφάλεια, ως πιστοποιημένοι εργαζόμενοι, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τον Ν.4455/2017 όπως ισχύει.

Επεξηγηματικά, σύμφωνα με το υπόμνημα της Ομοσπονδίας Φορτοεκφορτωτών Ελλάδος (ΟΦΕ) ισχύουν τα εξής:

«Το άρθρο 1, παράγραφος 1α του ν.4455/2017 (Α΄22) «Εθνικό Μητρώο Φορτοεκφορτωτών, Εθνικό Μητρώο Ιδιωτικών Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις» ορίζει ρητά ότι: «Οι φορτοεκφορτωτικές εργασίες διακίνησης φορτίου Λιμένα ή Ξηράς, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς της χρήσης του τόπου φόρτωσης και εκφόρτωσης των εμπορευμάτων ή άλλων κινητών πραγμάτων, διενεργούνται από πρόσωπα που είναι εφοδιασμένα με τη βεβαίωση της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 3». Συνεπώς, σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη, οι φορτοεκφορτωτικές εργασίες και εν προκειμένω του λιμένα, εκτελούνται από τους εγγεγραμμένους στο Εθνικό Μητρώο Φορτοεκφορτωτών Λιμένα.

Επιπλέον με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 2 αποσαφηνίζεται ότι οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Β΄ - Λιμένα, Ξηράς και στο Μητρώο Β΄ Κατόχων Άδειας Χειριστή Μηχανημάτων Έργου, εκτελούν τις «εξειδικευμένες φορτοεκφορτωτικές εργασίες» και διακινούν τα «ειδικά ή επικίνδυνα φορτία» κατά περίπτωση, όπως εξειδικεύονται παρακάτω:

α. Ως «εξειδικευμένες φορτοεκφορτωτικές εργασίες» νοούνται οι φορτοεκφορτωτικές εργασίες που πραγματοποιούνται σε μεγάλο ύψος, οι εργασίες κύτους πλοίου, οι εργασίες σύνδεσης/αποσύνδεσης φορτοεκφόρτωσης σε γερανούς, η καθοδήγηση χειριστών γερανού, η εργασία σημειωτή φορτίων και λοιπές εργασίες που συνδέονται με τη φορτοεκφόρτωση που ενέχουν υψηλό κίνδυνο πρόκλησης ατυχήματος ή ρύπανσης, συμπεριλαμβανομένης της καβόδεσης πλοίων και σκαφών.

β. Ως «ειδικά ή επικίνδυνα φορτία» νοούνται τα φορτία για τη διακίνηση των οποίων απαιτείται η λήψη ιδιαίτερων μέτρων ασφαλείας, η εφαρμογή ειδικών τεχνικών ή/και η χρήση εξειδικευμένου εξοπλισμού για το χειρισμό τους κατά τη μεταφορά, τη φορτοεκφόρτωση και τη στοιβασία τους, προκειμένου να διασφαλίζονται οι απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και των Διεθνών Κανονισμών περί ασφαλείας των μεταφορών, προστασίας της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος, όπως ισχύουν κάθε φορά. Επικίνδυνα θεωρούνται τα φορτία που ορίζονται ως τέτοια από την ισχύουσα νομοθεσία και τους Διεθνείς Κανονισμούς που διέπουν τον τομέα των εμπορευματικών μεταφορών και της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Ως εκ τούτου, η καβόδεσία των πλοίων και σκαφών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4455/2017, ανήκει στις εξειδικευμένες και επικίνδυνες εργασίες, οι οποίες ρητά προβλέπεται ότι πραγματοποιούνται αποκλειστικά και μόνο από πιστοποιημένους φορτοεκφορτωτές στο μητρώο Β΄, χωρίς εξαιρέσεις και εξυπακούεται ότι αποτελεί παράβαση η ανάθεση αυτής της εργασίας σε άτομα που στερούνται της σχετικής βεβαίωσης του Μητρώου Φορτοεκφορτωτών.

Αναφορικά δε, με το θέμα της έχμασης, η οποία σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4455/2017 νοείται ως φορτοεκφορτωτική εργασία και συγκεκριμένα η παρ. 3 του άρθρου 1 του ν.4455/2017 αναφέρει: «3. Όλες οι φορτοεκφορτωτικές εργασίες της παραγράφου 1 καθορίζονται και εξειδικεύονται από το εκάστοτε ισχύον Επαγγελματικό Περίγραμμα Φορτοεκφορτωτή Λιμένα και Ξηράς με απόφαση του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.).».

Το εγκεκριμένο ισχύον Επαγγελματικό Περίγραμμα για τους Φορτοεκφορτωτές Λιμένα ή Ξηράς, με τίτλο: «ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ/ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ –ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - Συγκεντρωτική Παρουσίαση Κύριων και Επιμέρους Επαγγελματικών Λειτουργιών και Εργασιών του Περιγράμματος ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ: ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΤΗΣ ΛΙΜΕΝΟΣ», όπως έχει εγκριθεί σύμφωνα με την προβλεπόμενη νομοθεσία από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. αναφέρει στην ανάλυση και εξειδίκευση των εργασιών στην σελίδα 7, στην περίπτωση («ΕΕΛ 2.3., ΕΕ 2.3.1.):

«ΕΕΛ 2.3.: Τακτοποιεί και στερεώνει τα εμπορεύματα μέσα στο πλοίο και στο λιμάνι: Ε.Ε. 2.3.1.: Λύνει και δένει τα τροχοφόρα οχήματα μέσα στο πλοίο. Ε.Ε. 2.3.2.: Ασφαλίζει και απασφαλίζει τα εμπορευματοκιβώτια. Ε.Ε. 2.3.3.: Διαλέγει και ταξινομεί τα συμβατικά φορτία.»

Σύμφωνα με το ισχύον εγκεκριμένο Επαγγελματικό Περίγραμμα, όπως αναφέρεται παραπάνω (περ. Ε.Ε. 2.3.1), η λύση και δέση των τροχοφόρων οχημάτων συμπεριλαμβάνεται στις φορτοεκφορτωτικές εργασίες λιμένα. Εξάλλου το άρθρο 3 της αρ. πρ. 228536/10-01- 2018 (Β' 12) Κοινής Απόφασης των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων – Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης – Οικονομικών – Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με θέμα: «Περιεχόμενο και διαδικασίες υλοποίησης προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης Φορτοεκφορτωτών Λιμένα ή Ξηράς και προϋποθέσεις και διαδικασία πιστοποίησης των δεξιοτήτων τους» ορίζει ότι: «Το περιεχόμενο του Προγράμματος Επαγγελματικής Κατάρτισης Φορτοεκφορτωτών Λιμένα ή Ξηράς διαμορφώνεται με βάση, κατ' ελάχιστον, το πιστοποιημένο από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. επαγγελματικό περίγραμμα, όπως αναπτύσσεται στο παρόν άρθρο και αναλύεται ως εξής:

1.2.1.2. Βασικές γνώσεις της φορτοεκφορτωτικής εργασίας διακίνησης φορτίων Λιμένα ή Ξηράς: Διεθνείς ορισμοί, βασικοί κανονισμοί εκτέλεσης φορτοεκφορτωτικών εργασιών λιμένα και ξηράς. Επιλογή/ταξινόμηση/ τοποθέτηση εμπορευμάτων, στοιβασία και αποστοιβασία εμπορευμάτων, έχμαση οχημάτων, στοιχειώδεις ηλεκτρολογικές και μηχανολογικές γνώσεις, τεχνικές ζύγισης εμπορευμάτων και καθαρισμού κύτους πλοίου, προβλητών εμπορευματικών σταθμών κ.λπ.

1.2.2.2. Χειρισμός Εξειδικευμένων Φορτίων: Κανονισμός εργασίας, ορισμοί, διεθνής

ορολογία συστημάτων ασφάλειας και χειρισμού μηχανημάτων, κανόνες υγείας και ασφάλειας, διακίνηση φορτίων και τακτοποίηση χύδην φορτίων στο κύτος πλοίου, σύνδεση - αποσύνδεση φορτίων σε γερανούς, διακίνηση, λύση - πρόσδεση και φορτοεκφόρτωση κοντέινερ, χειρισμός μηχανημάτων (ανυψωτικών, μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων, φορτοεκφόρτωσης χύδην φορτίου, κ.ά.), σύνδεση - αποσύνδεση - ασφάλιση οχημάτων και φορτίων εντός του κύτους - γκαράζ πλοίου, φορτοεκφόρτωση υγρών φορτίων, ανάλυση εργασιών των αρχιεργατών εποπτών και των Σημειωτών.».

Σύμφωνα με τα ανωτέρω (άρθρο 3, παρ. 1.2.1.2 και 1.2.2.2) της ΚΥΑ, για την κατάρτιση και πιστοποίηση των δεξιοτήτων των φορτοεκφορτωτών λιμένα- η οποία εξειδικεύει και επικαιροποιεί περαιτέρω το Επαγγελματικό Περίγραμμα- περιλαμβάνει στις εξειδικευμένες φορτοεκφορτωτικές εργασίες λιμένα και τη σύνδεση, αποσύνδεση και ασφάλιση οχημάτων, εντός του κύτους του πλοίου. Επίσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 (παρ. α και β) του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθμό 14, που εγκρίθηκε με την ΥΑ 313/1997 (ΥΑ 3131.1/15/96) (Β' 5) και αναφέρεται στην φόρτωση οχημάτων στα οχηματαγωγά πλοία, ως «οχηματαγωγό πλοίο» (Ο/Γ) νοείται κάθε πλοίο που από κατασκευή ή μετασκευή και από τη διάταξη και το μέγεθος των χώρων του, προορίζεται κατά κύριο σκοπό για την παραλαβή και μεταφορά οχημάτων, που εισέρχονται και εξέρχονται με τα ίδια τους μέσα ή με ρυμούλκηση. Αντιστοίχως, ως «επιβατηγό οχηματαγωγό» (Ε/Γ-Ο/Γ) νοείται κάθε Ο/Γ πλοίο που μεταφέρει περισσότερους από δώδεκα (12) επιβάτες. Με βάση τη γραμματική αποτύπωση της ισχύουσας πρόσφατης νομοθεσίας (ν.4455/2017), η οποία κατήργησε την προηγούμενο (ν.4092/2012 και τις σχετικές διοικητικές πράξεις) και τις ισχύουσες κατ' εξουσιοδότηση του ανωτέρω νόμου εκτελεστές διοικητικές πράξεις, επιβεβαιώνεται ότι η λύση και δέση των τροχοφόρων οχημάτων εντός του κύτους του πλοίου, περιλαμβάνεται στις φορτοεκφορτωτικές εργασίες διακίνησης φορτίου λιμένα και εκτελείται από τους εγγεγραμμένους στο Μητρώο Φορτοεκφορτωτών Λιμένα, όπως αναλύεται διεξοδικά στους παραπάνω παραγράφους και επιβεβαιώνει το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στο αρ. πρ. 9205/708/16-02-2018 έγγραφό του.

Φορτοεκφορτωτές με τέτοιους είδους πιστοποίηση επαγγελματικής εμπειρίας και εξειδίκευσης τυγχάνουν οι φορτοεκφορτωτές, οι οποίοι ανήκουν στα Σωματεία που απαρτίζουν την Ομοσπονδία Φορτοεκφορτωτών Ελλάδος, ενώ άπαντες οι εργάτες των Σωματείων αυτών έχουν λάβει νόμιμα πιστοποίηση με βάση τις προϋποθέσεις των ανωτέρω αναφερομένων διατάξεων και έχουν ενταχθεί στο Εθνικό Μητρώο Φορτοεκφορτωτή, δυνάμενοι να διενεργούν ακόμη και τις πιο εξειδικευμένες λιμενεργατικές εργασίες.

Το νεότερο πλαίσιο, το οποίο εισήγαγε ο νόμος 4455/2017 και οι εφαρμόζουσες Υπουργικές αποφάσεις, προβλέπει ουδένα γεωγραφικό περιορισμό για την άσκηση του επαγγέλματος φορτοεκφορτωτή ή εξάρτηση από το νομικό χαρακτηρισμό του τόπου όπου τελείται η φορτοεκφόρτωση. Οι εφοδιασμένοι πλέον με τη βεβαίωση

εγγραφής στο Ε.Μ.Φ. και με άδεια εισόδου σε λιμένα από την λιμενική αρχή παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε οποιοδήποτε χώρο φορτοεκφόρτωσης και σε οποιοδήποτε λιμένα της χώρας.

Αντίστοιχα, οι φορτοεκφορτωτικές υπηρεσίες δύνανται να παρέχονται απευθείας από φυσικά πρόσωπα (μέσω ατομικής άσκησης επαγγέλματος ή με σχέση εξαρτημένης εργασίας) αλλά και από ομάδες φυσικών προσώπων, ενώσεις προσώπων, ή επιχειρήσεις φορτοεκφορτώσεων.

Συνεπακόλουθα των παραπάνω, κρίνεται νομοθετικά επιβεβλημένη η αποκλειστική χρησιμοποίηση των πιστοποιημένων εργατών της Ομοσπονδίας Φορτοεκφορτωτών Ελλάδος στις εργασίες έχμασης οχημάτων από επιβατηγά οχηματαγωγά πλοία.

Η απασχόληση άλλωστε των πιστοποιημένων και εξειδικευμένων εργατών της Ομοσπονδίας Φορτοεκφορτωτών Ελλάδος σε οχηματαγωγά πλοία- ιδίως για τη διενέργεια εργασιών τοποθέτησης και αφαίρεσης τάκων από οχήματα εντός των πλοίων (έχμασης οχημάτων)- δεν συνεπάγεται ουδεμία επιπλέον επιβάρυνση στο κόστος των ακτοπλοϊκών εισιτηρίων και της ναυσιπλοΐας εν γένει, καθώς η αμοιβή της συγκεκριμένης μορφής λιμενεργασίας και εντεύθεν, συναρτάται αποκλειστικά από τον αριθμό των μεταφερόμενων οχημάτων εντός κάθε πλοίου, καθώς και από τον αντίστοιχο όγκο των παρεχόμενων υπηρεσιών έχμασης οχημάτων, από εξειδικευμένους λιμενεργάτες.

Επισημαίνεται επίσης, ότι το Ναυτικό Δίκαιο και ο ΚΔΝΔ για τους εργαζόμενους στα πλοία δεν περιλαμβάνει τις ανωτέρω εργασίες (καβοδεσία & έχμαση) από τους Ναυτικούς.

Επιπροσθέτως, θέτουμε υπόψη σας ότι κάθε πλοίο, που φέρει θεωρημένο από την Αρχή ή Νηογνώμονα το εγχειρίδιο στοιβασίας (Cargo Securing Manual), υποχρεούται με βάση αυτό να διασφαλίζει ότι και η έχμαση κάθε είδους φορτίου πραγματοποιείται από εξειδικευμένο για τον σκοπό αυτό προσωπικό. Δεν είναι άλλωστε και λίγα τα παραδείγματα καταγραφής ναυτικών ατυχημάτων, που ξεκίνησαν από λανθασμένη ή ελλιπή έχμαση κάθε είδους φορτίου.

Θεωρούμε αυτονόητο ότι ο κλάδος πρέπει να αναβαθμιστεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας, επισημαίνοντας ότι όχι μόνο θα πρέπει να διασφαλιστούν οι θέσεις των εργαζομένων, αλλά και μελλοντικά με την ανάπτυξη των ελληνικών λιμένων και σύμφωνα με τις επιταγές του νέου Ευρωπαϊκού Κανονισμού Κανονισμό (ΕΕ) 2017/352 για την Πρόσβαση στην Αγορά Λιμενικών Υπηρεσιών και την χρηματοοικονομική διαφάνεια στους λιμένες, να δημιουργηθούν επιπλέον νέες θέσεις εργασίας, οι οποίες θα προσφέρουν σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση των λιμένων.

Στο πλαίσιο λοιπόν της επιβεβλημένης εναρμόνισης με την Ενωσιακή (Ευρωπαϊκός Κανονισμός ΕΕ352/2017) και εσωτερική νομοθεσία, αναφορικά με την τήρηση των

προδιαγραφών ασφαλείας, υγιεινής και ομαλής διεξαγωγής των ανωτέρω εργασιών, η Ομοσπονδία Φορτοεκφορτωτών Ελλάδος σας καλεί σε διάλογο για την προώθηση της μεταξύ ημών συνεργασίας, σε σχέση και με τη συγκεκριμένη εξειδικευμένη φορτοεκφορτωτική εργασία»

Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, καθώς και

Επειδή θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφαλή μετακίνηση των πολιτών και την ασφαλή μεταφορά των εμπορευμάτων, δεδομένου ότι η ασφάλεια στις μετακινήσεις αποτελεί συνταγματική υποχρέωση του κράτους,

Επειδή η τήρηση των κανόνων φόρτωσης και διακίνησης ειδικών ή επικίνδυνων φορτίων, καθώς και η τήρηση των όρων υγείας και ασφάλειας κατά την εκτέλεση των εξειδικευμένων φορτοεκφορτωτικών εργασιών καθιστά επιβεβλημένη τη λειτουργία Κανονισμού Εργασίας, ώστε να προλαμβάνονται τα εργατικά ατυχήματα.

Επειδή η ανυπαρξία ελεγκτικών μηχανισμών έχει συμβάλλει στη συντέλεση σοβαρών και πλείστων εργατικών ατυχημάτων, κατά την εκτέλεση των φορτοεκφορτωτικών εργασιών.

Επειδή το αρμόδιο Υπουργείο οφείλει να δρομολογήσει άμεσα συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για τη διασφάλιση της μέγιστης δυνατής ασφάλειας στις θαλάσσιες μετακινήσεις και στα λιμάνια της Χώρας, πέραν της αυτονόητης και απαρέγκλιτης τήρησης της νομιμότητας και των σχετικών πρωτοκόλλων ασφαλείας του Λιμενικού Σώματος.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- 1) Για ποιους λόγους το Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής προέβη σε αυτήν την τροποποίηση του Γενικού Κανονισμού Λιμένος αρ.17;
- 2) Προτίθεστε να προβείτε άμεσα στην κατάρτιση των απαιτούμενων νομοθετικών διατάξεων, προκειμένου να τακτοποιηθούν προβλήματα που έχουν ανακύψει κατά την παροχή της λιμενικής υπηρεσίας της από ξηράς πρόσδεσης και λύσης πλοίων όσον αφορά την εξαίρεση των πλοίων ανοικτού τύπου, ύστερα από την τελευταία τροποποίηση;
- 3) Προτίθεστε να προχωρήσετε άμεσα σε διαβούλευση με την Ομοσπονδία Φορτοεκφορτωτών Ελλάδος για την υλοποίηση της κατάρτισης του τρόπου για την εφαρμογή της έχμασης από πιστοποιημένους φορτοεκφορτωτές ;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Παύλος Χρηστίδης

